TIESAS SPRIEDUMS (desmitā palāta)

2022. gada 2. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību aktu tuvināšana – Preču zīmes – Direktīva 2008/95/EK – 5. pants – Ar preču zīmi piešķirtas tiesības – 6. panta 2. punkts – Preču zīmes iedarbības ierobežojums – Neiespējamība preču zīmes īpašniekam aizliegt trešai personai izmantot komercdarbībā agrākas vietēja mēroga tiesības – Nosacījumi – Jēdziens "agrākas tiesības" – Komercnosaukums – Vēlākas preču zīmes īpašnieks ar vēl agrākām tiesībām – Atbilstība

Lietā C-112/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) iesniedza ar 2021. gada 19. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 25. februārī, tiesvedībā

X BV

pret

Classic Coach Company vof,

Y,

Z,

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents) un D. Gracijs [*D. Gratsias*],

ģenerāladvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *X BV* vārdā – *F. I. van Dorsser, advocaat,*

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

– *Classic Coach Company vof*, Y un Z vārdā – *M. G. Jansen*, *advocaat*,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – sākotnēji *É. Gippini Fournier* un *P.-J. Loewenthal*, vēlāk *P.-J. Loewenthal*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2008, L 299, 25. lpp.), 6. panta 2. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp X BV, pasažieru pārvadājumu ar autobusiem uzņēmumu, un *Classic Coach Company vof*, arī pasažieru pārvadājumu ar autobusiem uzņēmumu (turpmāk tekstā – "*Clasic Coach*"), kā arī divām fiziskām personām Y un Z, par to, ka šīs personas, iespējams, ir pārkāpušas X piederošo Beniluksa preču zīmi.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

Parīzes konvencija

3 Parīzes Konvencijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, kas parakstīta Parīzē 1883. gada 20. martā, pēdējo reizi pārskatīta Stokholmā 1967. gada 14. jūlijā un grozīta 1979. gada 28. septembrī (*Recueil des traités des Nations unies*, 828. sēj., Nr. 11851, 305. lpp.; turpmāk tekstā – "Parīzes konvencija"), 1. panta 2. punktā ir noteikts:

"Rūpnieciskā īpašuma aizsardzības objekti ir patenti, lietderīgie modeļi, dizainparaugi, preču zīmes, pakalpojumu zīmes, komercnosaukumi, izcelsmes norādes vai izcelsmes vietu apliecinājumi un negodīgas konkurences ierobežošana."

4 Parīzes konvencijas 8. pantā ir paredzēts:

"Firmas nosaukums tiek aizsargāts visās Savienības dalībvalstīs bez obligātas pieteikuma iesniegšanas vai reģistrācijas neatkarīgi no tā, vai tas ir preču zīmes sastāvdaļa vai nav."

TRIPS līgums

5 Līgums par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām (turpmāk tekstā – "*TRIPS* līgums") ir ietverts 1.C pielikumā Līgumam par Pasaules tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu, kurš 1994. gada 15. aprīlī parakstīts Marakešā un apstiprināts ar Padomes Lēmumu 94/800/EK (1994. gada 22. decembris) par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV 1994, L 336, 1. lpp.).

6 *TRIPS* līguma 1. panta "Pienākumu būtība un darbības sfēra" 2. punktā ir paredzēts:

"Šī Līguma nolūkiem termins "intelektuālais īpašums" attiecas uz visām intelektuālā īpašuma kategorijām, ko regulē II nodaļas 1.–7. sadaļa."

7 Šī līguma 2. panta "Intelektuālā īpašuma konvencijas" 1. punktā ir noteikts:

"Attiecībā uz šī Līguma II, III un IV nodaļu Dalībvalstis ievēro [Parīzes konvencijas] 1.–12. un 19. pantu."

8 Minētā līguma 16. panta "Piešķirtās tiesības" 1. punktā ir noteikts:

"Reģistrētas preču zīmes īpašniekam ir ekskluzīvas tiesības neļaut visām trešajām pusēm, kuras nav saņēmušas īpašnieka piekrišanu, no identisku vai līdzīgu preču zīmju vai pakalpojumu zīmju izmantošanas tādu preču vai pakalpojumu tirdzniecībā, kas ir identiski vai līdzīgi tām, attiecībā uz kurām ir reģistrēta konkrētā preču zīme, ja šāda lietošana varētu izraisīt iespējamu neskaidrību. Ja identiskām precēm vai pakalpojumiem tiek izmantotas identiskas zīmes, ir iespējama neskaidra situācija. Iepriekšminētās tiesības nekaitē nevienām pastāvošām pirmtiesībām, kā arī neietekmē Dalībvalstu iespējas piešķirt tiesības, pamatojoties uz zīmes lietošanu."

Savienības tiesības

9 Direktīvas 2008/95 5. apsvērumā ir precizēts:

"Šai direktīvai nebūtu jāatņem dalībvalstīm tiesības turpināt aizsargāt lietojot iegūtās preču zīmes, bet ņem tās vērā tikai attiecībā uz saistību starp tām un preču zīmēm, kas iegūtas reģistrācijas ceļā."

10 Šīs direktīvas 1. pantā "Darbības joma" ir paredzēts:

"Šo direktīvu piemēro ikvienai preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kas ir reģistrācijas priekšmets vai uz ko attiecas reģistrācijas pieteikums dalībvalstī kā par individuālu preču zīmi, kolektīvu preču zīmi vai garantijas vai sertifikācijas zīmi, vai kas ir reģistrācijas vai reģistrācijas pieteikuma priekšmets Beniluksa Intelektuālā īpašuma birojā vai starptautiskas reģistrācijas, kas ir spēkā dalībvalstī, priekšmets."

11 Minētās direktīvas 4. panta "Precīzāki iemesli atteikumam vai spēkā neesamībai, kas attiecas uz konfliktiem ar agrākām tiesībām" 4. punktā ir norādīts:

"Dalībvalsts turklāt var paredzēt, ka preču zīmi nereģistrē vai, ja tā ir reģistrēta, pasludina par spēkā neesošu šādos gadījumos:

[..]

b) ja tiesības uz nereģistrētu preču zīmi vai citu tirdzniecībā izmantotu apzīmējumu iegūtas pirms sekojošās preču zīmes reģistrācijas pieteikuma datuma vai pirms datuma, kad pieprasīta prioritāte sekojošās preču zīmes reģistrācijas pieteikumam, un šī nereģistrētā preču zīme vai cits apzīmējums piešķir tās īpašniekam tiesības aizsargāt sekojošās preču zīmes lietošanu;

c) preču zīmes lietošanu var aizliegt, pamatojoties uz agrākām tiesībām, kas nav minētas šā panta 2. punktā un b) apakšpunktā, jo īpaši:
   i) tiesībām uz nosaukumu;
   ii) tiesībām uz grafisko atainojumu;
   iii) autortiesībām;
   iv) rūpnieciskā īpašuma tiesībām;

[..]."

12 Šīs pašas direktīvas 5. pantā "Tiesības, ko piešķir preču zīme" ir noteikts:

"1. Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot komercdarbībā:

a) jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme;

b) jebkuru apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības preču zīmei un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas preču zīme, identitātes vai līdzības dēļ pastāv varbūtība maldināt sabiedrību, kas ietver asociācijas iespēju starp apzīmējumu un preču zīmi.

2. Ikviena dalībvalsts var arī paredzēt, ka īpašniekam ir tiesības aizkavēt visas trešās personas, kam nav viņa piekrišanas, lietot komercdarbībā jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks vai līdzīgs preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri nav līdzīgi tiem, kam šī preču zīme reģistrēta, ja pēdējai ir reputācija dalībvalstī un ja šīs zīmes nepamatota lietošana rada negodīgas priekšrocības vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai.

3. Saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu cita starpā var aizliegt šādas darbības:

a) apzīmējuma piestiprināšanu precēm vai to iepakojumam;

b) preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem, izmantojot šo apzīmējumu, vai pakalpojumu piedāvāšanu vai sniegšanu ar šo apzīmējumu nosaukumu;

c) preču importu vai eksportu, izmantojot šo apzīmējumu;

d) apzīmējuma lietošanu darījumu dokumentos un reklāmā.

[..]

5. Šā panta 1. līdz 4. punkts neietekmē normas nevienā dalībvalstī attiecībā uz aizsardzību pret šā apzīmējuma lietošanu citos nolūkos, nevis preču un pakalpojumu atšķiršanai, ja apzīmējuma nepamatota lietošana rada negodīgas priekšrocības, kas izriet no preču zīmes atšķirtspējas vai reputācijas vai kaitē preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai."

13 Direktīvas 2008/95 6. pantā "Preču zīmes darbības ierobežojumi" ir paredzēts:

"1. Preču zīme nedod tās īpašniekam tiesības aizliegt trešajai personai izmantot komercdarbībā:

a) viņa paša vārdu vai adresi;

[..].

2. Preču zīme nedod īpašniekam tiesības aizliegt trešajai personai izmantot komercdarbībā agrākas tiesības, kas ir spēkā konkrētā apvidū, ja attiecīgās dalībvalsts tiesību akti atzīst šīs tiesības un tās ir spēkā teritorijā, kurā tiek atzītas."

14 Šīs direktīvas 9. pantā "Ierobežojumi akcepta rezultātā" ir paredzēts:

"1. Ja dalībvalstī agrākas preču zīmes īpašnieks [..] piecu gadu laikā pēc kārtas ir akceptējis vēlākas preču zīmes, kas reģistrēta šajā dalībvalstī, lietošanu, tajā laikā apzinoties šo lietošanu, viņam vairs nav tiesību, pamatojoties uz šo agrāko preču zīmi, ne griezties pēc atzinuma, ka vēlākā preču zīme ir spēkā neesoša, ne iebilst pret vēlākās preču zīmes lietošanu attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kam šī vēlākā preču zīme tikusi lietota, ja vien vēlākās preču zīmes reģistrācija nav lūgta negodprātīgi.

2. Ikviena dalībvalsts var paredzēt, ka šā panta 1. punktu attiecina *mutatis mutandis* uz [..] 4. panta 4. punkta b) vai c) apakšpunktā norādītajām agrākām tiesībām.

3. Šā panta 1. un 2. punktā norādītajos gadījumos vēlāk reģistrētas preču zīmes īpašniekam nav tiesību iebilst pret agrāku tiesību izmantošanu, pat ja šīs tiesības vairs nevar izmantot attiecībā uz vēlāko preču zīmi."

15 Direktīva 2008/95 no 2019. gada 15. janvāra ir atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2436 (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2015, L 336, 1. lpp.). Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta saturs tagad ar tikai redakcionāliem grozījumiem būtībā ir ietverts Direktīvas 2015/2436 14. panta 3. punktā. Tomēr, ņemot vērā pamatlietas faktu norises laiku, šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāizskata, ņemot vērā Direktīvu 2008/95.

Beniluksa konvencija

16 2005. gada 25. februārī Hāgā Beļģijas Karalistes, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes parakstītā Beniluksa konvencijas par intelektuālo īpašumu (preču zīmes un dizainparaugi), kas stājās spēkā 2006. gada 1. septembrī (turpmāk tekstā – "Konvencija") 2.20. panta "Aizsardzības apjoms" 1. punktā ir paredzēts:

"Reģistrētā preču zīme piešķir tās īpašniekam ekskluzīvas tiesības. Neskarot vispārējo tiesību normu par civiltiesisko atbildību iespējamo piemērošanu, ekskluzīvās tiesības uz preču zīmi ļauj tās īpašniekam liegt trešajām personām bez viņa piekrišanas:

[..]

b. izmantot komercdarbībā apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības preču zīmei un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas preču zīme vai apzīmējums, identitātes vai līdzības dēļ sabiedrībai pastāv sajaukšanas iespēja, kas ietver asociācijas iespēju starp apzīmējumu un preču zīmi;

[..]

d. apzīmējuma izmantošanu citiem mērķiem, nevis preču vai pakalpojumu atšķiršanai, ja šī apzīmējuma nepamatota izmantošana rada negodīgas priekšrocības vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai."

17 Beniluksa konvencijas 2.23. panta "Ekskluzīvo tiesību ierobežojums" 2. punktā ir noteikts:

"Ekskluzīvās tiesības uz preču zīmi neietver tiesības iebilst pret tāda līdzīga apzīmējuma izmantošanu komercdarbībā, kura aizsardzība izriet no agrākām reģionālas nozīmes tiesībām, ja šīs tiesības ir atzītas saskaņā ar vienas no Beniluksa valstu tiesību normām un tajā teritorijā, kurā tās ir atzītas."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 Laikposmā no 1968. līdz 1977. gadam divi brāļi bija dalībnieki Amersfortā [*Amersfoort*] (Nīderlande) reģistrētā pilnsabiedrībā, kas nodarbojās ar pasažieru pārvadājumiem ar autobusiem un kuras nosaukums bija "*Reis- en Touringcarbedrijf Amersfoort's Bloei*". Līdz 1971. gadam pasažieru neregulāro pārvadājumu pakalpojumus ar autobusiem sniedza viņu tēvs, kurš to pašu darbību veica kopš 1935. gada.

19 1975. gadā viens no šiem brāļiem (turpmāk tekstā – "1. brālis") izveidoja X, kura, sākot no 1975. vai 1978. gada, izmantoja divus komercnosaukumus, no kuriem viens daļēji atbilda minēto brāļu uzvārdam.

20 1977. gadā pēc 1. brāļa izstāšanās no sabiedrības, kas tika izveidota 1968. gadā, otrs brālis (turpmāk tekstā – "2. brālis") turpināja šīs sabiedrības darbību kopā ar savu sievu kā līdzdalībnieci sabiedrības ar ierobežotu atbildību formā, vienlaikus saglabājot to pašu 1968. gadā dibinātās sabiedrības nosaukumu.

21 1991. gadā nodokļu apsvērumu dēļ 2. brālis kopā ar savu sievu arī izveidoja pilnsabiedrību. Abas sabiedrības, kas pieder 2. brālim un viņa sievai, bija līdzāspastāvošas un abas uz to autobusiem izmantoja norādes, kas ietver nosaukumu, kas atbilst 2. brāļa uzvārdam.

22 1995. gadā pēc 2. brāļa nāves viņa darbību turpināja divi viņa dēli Y un Z, kuri šim nolūkam izveidoja *Classic Coach*, kas arī ir reģistrēta Nīderlandē. Jau vairākus gadus uz *Classic Coach* autobusiem ir norāde, kas ir ietverta to aizmugurē un kurā tostarp ir ietverts 2. brāļa uzvārds, proti, viņu tēva vai, precīzāk, viņa vārda iniciālis, kam seko viņa uzvārds.

23 Turklāt X ir īpašniece vārdiskai Beniluksa preču zīmei, kas tika reģistrēta 2008. gada 15. janvārī attiecībā uz pakalpojumiem, kas ietilpst 39. klasē atbilstoši pārskatītajam un grozītajam 1957. gada 15. jūnija Nicas Nolīgumam par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām, tostarp pakalpojumiem, ko sniedz autobusu sabiedrība. Šī preču zīme atbilst 1. un 2. brālim kopīgajam uzvārdam.

24 Šādos apstākļos X cēla prasību *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nīderlande), lūdzot tostarp piespriest atbildētājiem pamatlietā galīgi izbeigt jebkādu tās Beniluksa vārdiskās preču zīmes un tās komercnosaukumu pārkāpumu.

25 X savu prasību pamatoja ar to, ka, izmantojot norādi, kas atbilst 2. brāļa uzvārdam, atbildētāji pamatlietā ir pārkāpuši viņa preču zīmes tiesības Beniluksa konvencijas 2.20. panta 1. punkta b) un d) apakšpunkta izpratnē un viņa tiesības uz komercnosaukumu *Handelsnaamwet* (Likums par komercnosaukumu) 5. panta izpratnē.

26 Atbildētāji pamatlietā apstrīdēja apgalvoto pārkāpumu, it īpaši atsaucoties uz Beniluksa konvencijas 2.23. panta 2. punktu, ar kuru būtībā ir transponēts Padomes Pirmās direktīvas 89/104/EEK (1988. gada 21. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.), 6. panta 2. punkts, kas atbilst Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punktam. Turklāt atbildētāji pamatlietā iebilda pret iespējamo kaitējumu komercnosaukumam, it īpaši atsaucoties uz tiesību ierobežojuma principu.

27 Ar 2017. gada 10. maija spriedumu *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa) apmierināja X prasību, bet ar 2019. gada 12. februāra spriedumu *Gerechtshof Den Haag* (Hāgas apelācijas tiesa, Nīderlande) atcēla šo spriedumu un noraidīja X prasību.

28 *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa), kurā X par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzība, norāda, ka tai ir šaubas par to, kad var tikt atzīta "agrāku tiesību" esamība Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta izpratnē.

29 Šajā ziņā it īpaši esot iedomājams, ka, lai atzītu agrāku tiesību esamību, ir nepieciešams, lai, pamatojoties uz šīm tiesībām, saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem varētu tikt aizliegta preču zīmes īpašnieka veiktā preču zīmes izmantošana. Proti, no šīs tiesību normas rašanās vēstures izrietot, ka beigu beigās nav pieņemts sākotnējā priekšlikumā ietvertais formulējums, kas paplašina tās piemērošanas jomu, attiecinot to arī uz vietējā mēroga agrākām tiesībām, uz kurām vairs nevar atsaukties pret vēlāk reģistrētu preču zīmi.

30 Turklāt esot arī iedomājams, ka, lai atzītu, ka pastāv agrākas trešās personas tiesības, ir jānoskaidro, vai preču zīmes īpašniekam ir vēl agrākas tiesības, kas ir atzītas attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos, attiecībā uz apzīmējumu, kas reģistrēts kā preču zīme, un vai apstiprinošas atbildes gadījumā, pamatojoties uz šīm vēl agrākām tiesībām, var aizliegt apgalvoto šīs trešās personas agrāko tiesību izmantošanu.

31 Šajā gadījumā *Gerechtshof Den Haag* (Hāgas apelācijas tiesa) esot nospriedusi, ka Beniluksa preču zīmes īpašniecei X attiecībā uz apzīmējumu, kas ir reģistrēts kā preču zīme, bija vēl senākas tiesības uz komercnosaukumu nekā atbildētājiem pamatlietā. Tomēr šī tiesa uzskata, ka sakarā ar ierobežojumiem akcepta rezultātā X esot zaudējusi savas tiesības aizliegt, pamatojoties uz šīm agrākām tiesībām uz komercnosaukumu, atbildētājiem pamatlietā izmantot komercnosaukumu, kas atbilst 2. brāļa uzvārdam. Tādējādi X atrodoties situācijā, kurā tā nevar aizliegt atbildētājiem pamatlietā izmantot šo komercnosaukumu, pamatojoties uz vēl agrākām tiesībām uz komercnosaukumu.

32 Par šo minētās tiesas vērtējumu iesniegtās kasācijas sūdzības pamatotības vērtējums esot atkarīgs no Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punktā ietvertā jēdziena "agrākās tiesības" piemērošanas jomas. Šajā ziņā *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) precizē, ka ir jāievēro premisa, saskaņā ar kuru visi pamatlietā apspriestie komercnosaukumi ir Nīderlandē atzītās tiesības šī 6. panta 2. punkta izpratnē.

33 Šādos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, lai konstatētu, ka pastāv kādas trešās personas "agrākas tiesības" Direktīvas [2008/95] 6. panta 2. punkta izpratnē,
   a) pietiek ar to, ka pirms preču zīmes reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas šī trešā persona komercdarbībā izmantoja tiesības, kas atzītas saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, vai
   b) ir nepieciešams, lai šī trešā persona, pamatojoties uz šīm agrākajām tiesībām, saskaņā ar attiecīgām valsts tiesību normām varētu aizliegt preču zīmes īpašniekam izmantot preču zīmi?

2) Vai, atbildot uz pirmo jautājumu, ir nozīme arī tam, vai preču zīmes īpašniekam ir vēl agrākas (saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem atzītas) tiesības attiecībā uz apzīmējumu, kas reģistrēts kā preču zīme, un, ja atbilde ir apstiprinoša, vai ir nozīme tam, vai preču zīmes īpašnieks var aizliegt trešās personas apgalvoto "agrāku tiesību" izmantošanu, pamatojoties uz šīm vēl agrākajām atzītajām tiesībām?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

34 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu "agrāku tiesību" esamību šīs tiesību normas izpratnē, tiek prasīts, lai šo tiesību īpašnieks varētu aizliegt vēlākas preču zīmes izmantošanu, ko veic tās īpašnieks.

35 Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, pamatlieta attiecas uz konfliktu starp vairākiem identiskiem vai līdzīgiem komercnosaukumiem, kuri visi ir atzīti ar valsts tiesību aktiem, no kuriem vienu vēlāk tā īpašnieks reģistrējis kā preču zīmi. Tomēr saskaņā ar šajā lēmumā ietvertajām norādēm reģistrētās preču zīmes īpašnieks sakarā ar ierobežojumiem akcepta rezultātā saskaņā ar piemērojamajām valsts tiesībām vairs nevar iebilst pret trešās personas veiktu identiska vai līdzīga komercnosaukuma izmantošanu, pamatojoties uz agrāku komercnosaukumu, ko viņš pats izmanto.

36 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka jēdziens "agrākās tiesības" Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta izpratnē ir jāinterpretē, ņemot vērā līdzvērtīgus jēdzienus, kas ir ietverti starptautiskajās konvencijās, un tas ir jādara tādējādi, lai tie būtu savstarpēji saderīgi, ievērojot arī kontekstu, kādā šie jēdzieni iederas, un mērķi, kas ir izvirzīts attiecīgajos intelektuālā īpašuma konvenciju noteikumos (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2020. gada 2. aprīlis, *Stim* un *SAMI*, C-753/18, EU:C:2020:268, 29. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

37 No Tiesas judikatūras izriet, ka komercnosaukums ietver tiesības, ietilpst jēdzienā "intelektuālais īpašums" *TRIPS* līguma 1. panta 2. punkta izpratnē. Turklāt no šī līguma 2. panta 1. punkta izriet, ka komercnosaukumu aizsardzība, kas it īpaši ir paredzēta Parīzes konvencijas 8. pantā, ir tieši iekļauta minētajā līgumā. Tātad komercnosaukumu aizsardzība PTO dalībvalstīm ir saistoša saskaņā ar *TRIPS* līgumu (spriedums, 2004. gada 16. novembris, *Anheuser-Busch*, C-245/02, EU:C:2004:717, 91. punkts).

38 Turklāt saskaņā ar *TRIPS* līguma 16. panta 1. punkta pēdējo teikumu runai ir jābūt par pastāvošām agrākām tiesībām, jo vārds "pastāvošas" nozīmē, ka minētajām tiesībām laika ziņā ir jāietilpst *TRIPS* līguma piemērošanas jomā un tām joprojām ir jābūt aizsargātām brīdī, kad uz šīm tiesībām atsaucas to īpašnieks, lai iebilstu pret preču zīmes, ar kuru tam ir izcēlies konflikts, īpašnieka pretenzijām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2004. gada 16. novembris, *Anheuser-Busch*, C-245/02, EU:C:2004:717, 94. punkts).

39 Turklāt, lai gan saskaņā ar Parīzes konvencijas 8. pantu komercnosaukuma aizsardzība ir jānodrošina, nepakļaujot šo aizsardzību nekādiem reģistrācijas noteikumiem, ne *TRIPS* līguma 16. panta 1. punkts, ne Parīzes konvencijas 8. pants principā neliedz to, ka saskaņā ar valsts tiesībām komercnosaukuma pastāvēšana tiek pakļauta nosacījumiem par tā minimālu izmantošanu vai minimālu popularitāti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2004. gada 16. novembris, *Anheuser-Busch*, C-245/02, EU:C:2004:717, 96. un 97. punkts).

40 Kas attiecas uz jēdzienu "agrākās tiesības", tas nozīmē, ka attiecīgo tiesību pamatojumam ir jāpastāv laikā pirms tās preču zīmes iegūšanas, ar kuru tam ir izcēlies konflikts. Proti, šādi izpaužas agrāko ekskluzīvo tiesību pārākuma princips, kas ir viens no preču zīmju tiesību un – vispārīgākā nozīmē – visu intelektuālā īpašuma tiesību pamatiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2004. gada 16. novembris, *Anheuser-Busch*, C-245/02, EU:C:2004:717, 98. punkts).

41 Turklāt saskaņā ar Direktīvas 2008/95 4. panta 4. punkta c) apakšpunktu jēdziens "agrākas tiesības" ietver it īpaši rūpnieciskā īpašuma tiesības, kas ir tikai intelektuālā īpašuma veids. No Parīzes konvencijas 1. panta 2. punkta izriet, ka komercnosaukums ietver rūpnieciskā īpašuma tiesības.

42 Šajā kontekstā, lai gan Direktīvas 2008/95 4. panta 4. punkta c) apakšpunkts galvenokārt kalpo citiem mērķiem, nevis tiem, kuri ir norādīti Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punktā, proti, ļaut agrāku tiesību īpašniekam iebilst pret preču zīmes reģistrāciju vai lūgt, lai reģistrētā preču zīme tiktu atzīta par spēkā neesošu, tomēr šajās abās tiesību normās lietotajam jēdzienam "agrākas tiesības" ir jābūt vienai un tai pašai nozīmei, jo šajā gadījumā Savienības likumdevējs nav izteicis atšķirīgu gribu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2011. gada 4. oktobris, *Football Association Premier League* u.c., C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 188. punkts).

43 Līdz ar to komercnosaukums var nozīmēt agrākas tiesības Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta piemērošanas nolūkā.

44 Attiecībā uz Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta piemērošanas nosacījumiem vispirms ir jāatgādina, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un tvērumu, neatkarīgi no dalībvalstīs izmantotās kvalifikācijas parasti visā Eiropas Savienībā ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā attiecīgās tiesību normas formulējumu, kā arī tās kontekstu un tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ietilpst, mērķus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2021. gada 30. novembris, LR Ģenerālprokuratūra, C-3/20, EU:C:2021:969, 79. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Šajā ziņā, runājot par Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta formulējumu, ir jānorāda, ka papildus nosacījumiem, kas attiecas, pirmkārt, uz šādu tiesību izmantošanu komercdarbībā, otrkārt, uz šo tiesību agrāko raksturu, treškārt, to vietējā mēroga tvērumu un, ceturtkārt, minēto tiesību atzīšanu attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos, šajā tiesību normā nekādi nav paredzēts, ka, lai varētu izmantot šīs pašas tiesības pret vēlākas preču zīmes īpašnieku, trešai personai ir jābūt iespējai aizliegt šīs preču zīmes izmantošanu.

46 Šo interpretāciju apstiprina gan konteksts, kurā iekļaujas šī tiesību norma, gan Direktīvas 2008/95 vispārējā sistēma. Proti, saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktu dalībvalsts var paredzēt, ka preču zīmi nereģistrē vai, ja tā ir reģistrēta, to var pasludināt par spēkā neesošu, no vienas puses, it īpaši šādos gadījumos: ja tiesības uz komercdarbībā izmantotu apzīmējumu iegūtas pirms vēlākās preču zīmes reģistrācijas pieteikuma datuma vai pirms datuma, kad pieprasīta prioritāte vēlākās preču zīmes reģistrācijas pieteikumam, un šis apzīmējums piešķir tās īpašniekam tiesības aizliegt vēlākās preču zīmes izmantošanu, kā arī, no otras puses, ja preču zīmes izmantošanu var aizliegt, pamatojoties uz agrākām tiesībām, piemēram, rūpnieciskā īpašuma tiesībām.

47 Atšķirībā no atteikuma vai spēkā neesamības pamatiem, kas attiecas uz konfliktiem ar agrākām tiesībām, kuri paredzēti tostarp Direktīvas 2008/95 4. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktā, kuru mērķis ir vai nu nepieļaut preču zīmes reģistrāciju, vai panākt tās atzīšanu par spēkā neesošu, šīs direktīvas 6. panta 2. punktā ir paredzēts tikai ar reģistrētu preču zīmi piešķirto tiesību ierobežojums, kas ir iedibināts minētās direktīvas 5. pantā.

48 Turklāt "agrākajām tiesībām" Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta izpratnē ir jābūt tikai vietēja mēroga tiesībām, un tas nozīmē, ka no ģeogrāfiskā viedokļa tās nevar attiekties uz tik plašu teritoriju kā tā, uz kuru attiecas reģistrēta preču zīme, jo tā parasti attiecas uz visu teritoriju, attiecībā uz kuru tā ir reģistrēta.

49 Šāda pieeja, saskaņā ar kuru ar reģistrētu preču zīmi piešķirto tiesību ierobežošana ir pakļauta elastīgākiem nosacījumiem nekā tie, kas tiek prasīti, lai novērstu preču zīmes reģistrāciju vai atzītu to par spēkā neesošu, atbilst arī Direktīvā 2008/95 izvirzītajiem mērķiem vispārējā veidā līdzsvarot preču zīmes īpašnieka intereses saglabāt preču zīmes pamatfunkciju, no vienas puses, un citu uzņēmēju intereses darīt pieejamus apzīmējumus, ar kuriem var apzīmēt viņu preces un pakalpojumus, no otras puses (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 22. septembris, *Budějovický Budvar*, C-482/09, EU:C:2011:605, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Minēto interpretāciju nevar likt apšaubīt šīs tiesību normas rašanās vēsture, pat ja Savienības tiesību akta rašanās vēsture var atklāt elementus, kuriem ir nozīme tā interpretācijā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 13. janvāris, Vācija u.c./Komisija, no C-177/19 P līdz C-179/19 P, EU:C:2022:10, 82. punkts). Šajā gadījumā ir jānorāda, ka, pieņemot Direktīvu 89/104, kas vēlāk tika kodificēta ar Direktīvu 2008/95, pašreizējā 6. panta 2. punkta formulējums, kādu Eiropas

Savienības Padomei piedāvāja Itālijas delegācija, netika pieņemts pilnībā. Saskaņā ar šīs delegācijas priekšlikumu preču zīmes darbības ierobežojumi būtu piemērojami "pat tad, ja uz šīm [agrākajām] tiesībām vairs nevar atsaukties pret vēlāk reģistrētu preču zīmi".

51 Tomēr no tā nevar secināt, ka Savienības likumdevējs Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta piemērošanas jomu ir vēlējies attiecināt tikai uz agrākām tiesībām, kas to īpašniekam ļauj aizliegt vēlākas preču zīmes izmantošanu. Proti, šāds nosacījums atņemtu šai tiesību normai tās lietderīgo iedarbību, ciktāl minētās tiesību normas piemērošanas nosacījumi tiktu pielīdzināti šīs direktīvas 4. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktā paredzēto papildu atteikuma vai spēkā neesamības pamatu piemērošanas nosacījumiem.

52 Līdz ar to saskaņā ar Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punktu, lai uz to varētu atsaukties, vēršoties pret vēlākas preču zīmes īpašnieku, principā pietiek ar to, ka agrākās vietējā mēroga tiesības, tādas kā komercnosaukums, ir atzītas attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos un ka tās tiek izmantotas komercdarbībā.

53 Valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tiktu prasīts, lai agrākās tiesības tās īpašniekam piešķirtu tiesības aizliegt vēlāk reģistrētas preču zīmes izmantošanu vietējā mērogā, pārsniegtu Direktīvas 2008/95 6. pantā paredzētās prasības, ņemot vērā, ka ar šo tiesību normu kopsakarā ar šīs direktīvas 5. un 7. pantu tiek realizēta pilnīga tiesību aktu, kas attiecas uz preču zīmju piešķirtajām tiesībām, saskaņošana un attiecīgi tiek definētas preču zīmju īpašnieku tiesības Savienībā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 22. septembris, *Budějovický Budvar*, C-482/09, EU:C:2011:605, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

54 Tāpat ir jāatgādina, ka labticīga un ilgstoša divu identisku apzīmējumu, kas aptver identiskas preces, izmantošana nekaitē vai nevar kaitēt preču zīmes pamatfunkcijai garantēt patērētājiem preču vai pakalpojumu izcelsmi. Tomēr gadījumā, ja nākotnē ar šo apzīmējumu izmantošanu saistīsies jebkāda nelabticīga rīcība, šāda situācija attiecīgā gadījumā varētu tikt izvērtēta no tiesību normu negodīgas konkurences jomā viedokļa (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2011. gada 22. septembris, *Budějovický Budvar*, C-482/09, EU:C:2011:605, 82. un 83. punkts).

55 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu "agrāku tiesību" pastāvēšanu šīs tiesību normas izpratnē, netiek prasīts, lai šo tiesību īpašnieks varētu aizliegt vēlākas preču zīmes izmantošanu, ko veic tās īpašnieks.

Par otro jautājumu

56 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka "agrākas tiesības" šīs tiesību normas izpratnē var tikt atzītas trešai personai situācijā, kad vēlākas preču zīmes īpašniekam ir vēl agrākas tiesības, kas ir atzītas attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos, attiecībā uz apzīmējumu, kas reģistrēts kā preču zīme, un, attiecīgā gadījumā, vai tas, ka saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem preču zīmes un vēl agrāko tiesību īpašnieks, pamatojoties uz pēdējām minētajām tiesībām, vairs nevar aizliegt trešai personai izmantot savas vēlākās tiesības, ietekmē "agrāku tiesību" pastāvēšanu šīs tiesību normas izpratnē.

57 Vispirms ir jānorāda, ka Direktīvā 2008/95 principā ir reglamentēta nevis saikne starp dažādām tiesībām, kas var tikt kvalificētas kā "agrākas tiesības" tās 6. panta 2. punkta izpratnē, bet gan saikne starp šīm tiesībām un preču zīmēm, kas ir iegūtas reģistrācijas ceļā.

58 Proti, pirmkārt, saskaņā ar Direktīvas 2008/95 1. pantu tā būtībā ir piemērojama preču zīmēm, kas ir reģistrētas vai attiecībā uz kurām ir iesniegts reģistrācijas pieteikums.

59 Otrkārt, šīs direktīvas 4. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktā un 6. panta 2. punktā ir reglamentēti reģistrēto preču zīmju vai preču zīmju reģistrācijas pieteikumu konflikti ar agrākām tiesībām.

60 Šo konstatējumu apstiprina gan Direktīvas 2008/95 5. apsvēruma formulējums, kurā ir atsauce uz attiecībām starp preču zīmēm, kuras ir iegūtas izmantošanas rezultātā, gan šīs direktīvas 9. panta 3. punkta formulējums, no kura izriet, ka attiecībā uz ierobežojumiem akcepta rezultātā šajā pantā ir reglamentētas vienīgi agrāko tiesību attiecības ar vēlāk reģistrētajām preču zīmēm.

61 Līdz ar to attiecības starp dažādām tiesībām, kas var tikt kvalificētas kā "agrākas tiesības" Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta izpratnē, galvenokārt reglamentē attiecīgās dalībvalsts iekšējās tiesības.

62 Līdz ar to, lai piemērotu minētās direktīvas 6. panta 2. punktu, nozīme ir tam, ka trešās personas izvirzītās tiesības ir atzītas attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos un ka šīs tiesības joprojām ir aizsargātas brīdī, kad uz tām atsaucas tās īpašnieks, lai iebilstu pret preču zīmes, ar kuru tam ir izcēlies konflikts, īpašnieka pretenzijām, kā tas izriet no šā sprieduma 38. punktā minētās judikatūras.

63 Šajā kontekstā tam, ka vēlākas preču zīmes īpašniekam ir vēl agrākas tiesības, kas ir atzītas attiecīgās dalībvalsts tiesībās, saistībā ar apzīmējumu, kas reģistrēts kā preču zīme, var būt ietekme uz "agrāku tiesību" pastāvēšanu šīs tiesību normas izpratnē, ja vien, pamatojoties uz šīm vēl agrākām tiesībām, preču zīmes īpašnieks var efektīvi iebilst pret pretendēšanu uz agrākām tiesībām vai ierobežot to, kas šajā gadījumā ir jāpārbauda iesniedzējtiesai saskaņā ar tās piemērojamajām valsts tiesībām.

64 Proti, situācijā, kad trešās personas izvirzītās tiesības vairs nebūtu aizsargātas saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, nevarētu uzskatīt, ka šīs tiesības ir "agrākas tiesības", kas atzītas minētajos tiesību aktos Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkta izpratnē.

65 Šādos apstākļos uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka "agrākas tiesības" šīs tiesību normas izpratnē var tikt atzītas trešai personai situācijā, kad vēlākas preču zīmes īpašniekam ir vēl agrākas tiesības, kas ir atzītas attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos, saistībā ar apzīmējumu, kas reģistrēts kā preču zīme, ar nosacījumu, ka saskaņā ar šiem tiesību aktiem preču zīmes un vēl agrāko tiesību īpašnieks, pamatojoties uz savām vēl agrākajām tiesībām, vairs nevar aizliegt trešai personai izmantot savas vēlākās tiesības.

Par tiesāšanās izdevumiem

66 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu "agrāku tiesību" pastāvēšanu šīs tiesību normas izpratnē, netiek prasīts, lai šo tiesību īpašnieks varētu aizliegt vēlākas preču zīmes izmantošanu, ko veic tās īpašnieks.**

2) **Direktīvas 2008/95 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka "agrākas tiesības" šīs tiesību normas izpratnē var tikt atzītas trešai personai situācijā, kad vēlākas preču zīmes īpašniekam ir vēl agrākas tiesības, kas ir atzītas attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos, saistībā ar apzīmējumu, kas reģistrēts kā preču zīme, ar nosacījumu, ka saskaņā ar šiem tiesību aktiem preču zīmes un vēl agrāko tiesību īpašnieks, pamatojoties uz savām vēl agrākajām tiesībām, vairs nevar aizliegt trešai personai izmantot savas vēlākās tiesības.**

[Paraksti]